

УДК 354
DOI 10.36030-2311-6722-2019-1-13-20

О. В. ЛАРІН,
аспірант кафедри соціальної і гуманітарної політики,
Національна академія державного управління при Президентові України
<http://orcid.org/0000-0001-9764-2269>

ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ГУМАНІТАРНОЮ СФЕРОЮ В УКРАЇНІ

Сучасна організаційно-функціональна структура державного управління гуманітарною сферою України з моменту здобуття незалежності пройшла досить тривалий шлях формування та оптимізації з урахуванням адміністративних та політичних умов розвитку держави.

Відсутність чіткого розмежування функціональних компетенцій між органами державної влади, відповідальними за провадження гуманітарної політики, та розгалуженої системи передачі інформації для прийняття і реалізації управлінських рішень створює значні перешкоди для розвитку галузей цієї сфери.

У статті проведено аналіз етапів становлення організаційно-функціональної структури державного управління гуманітарною сферою в Україні та окреслено основні підстави, що призводили до змін.

Ключові слова: державне управління; гуманітарна сфера; освіта; наука; інформація; культура.

O. V. LARIN,
post-graduate student, National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

STAGES OF THE ESTABLISHMENT OF THE ORGANIZATIONAL-FUNCTIONAL STRUCTURE OF THE STATE GOVERNANCE OF THE HUMANITARIAN SPHERE OF UKRAINE

The modern organizational and functional structure of the state administration of the humanitarian sphere of Ukraine since independence became a long way of formation and optimization taking into account the administrative and political conditions of state development.

The lack of clear separation of functional competencies between public authorities responsible for the implementation of humanitarian policy and an extensive system of information transfer for decision-making and implementation of administrative decisions creates significant obstacles to the development of industries in this field.

The article analyzes the stages of formation of organizational and functional structure of public administration in the humanitarian sphere in Ukraine and outlines the main reasons that led to changes.

Keywords: public administration; humanitarian sphere; education; science; information technologies; culture.

Постановка проблеми. З моменту здобуття незалежності структура органів державного управління гуманітарною сферою в Україні постійно змінювалась. Аналіз цих змін дасть змогу скоригувати підходи до формування вертикалі організаційно-функціональної структури, яка б забезпечувала оперативніше реагування на виклики гуманітарному розвитку держави.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання вдосконалення діяльності органів державного управління, зокрема оптимізації системи центральних органів виконавчої влади як складової частини адміністративної реформи в процесах державотворення в Україні, займають важливе місце в суспільно-гуманітарних науках. Варто зазначити, приміром, що дослідженню цих проблем присвятили свої роботи такі вчені, як В. Б. Авер'янов, О. Ф. Андрійко, Ю. П. Битяк, В. М. Кампо, С. В. Ківалов, І. Б. Коліушко, І. М. Пахомов та ін. Питання управління гуманітарним розвитком є сферою наукового інтересу фахівців кафедри соціальної і гуманітарної політики Національної академії державного управління при Президентові України В. П. Трощинського, П. К. Ситніка, В. А. Скуратівського, В. В. Карлової та інших дослідників.

Виділення раніше невирішених проблем. Сучасна організаційно-функціональна структура державного управління гуманітарною сферою України не забезпечує своєчасного реагування на виклики, що постають перед нею.

© Ларін О. В., 2019

Відсутність чіткого розмежування функціональних компетенцій між органами державної влади, відповідальними за провадження гуманітарної політики, та розгалуженої системи передачі інформації для прийняття і реалізації управлінських рішень створює значні перешкоди для розвитку галузей цієї сфери. З огляду на це аналіз наявного досвіду впровадження інституційно-організаційних змін у процес гуманітарного розвитку України дасть змогу виділити нераціональні кроки для їх уникнення під час вироблення нової прозорої структури державного управління кожним з напрямів гуманітарної сфери України.

Метою дослідження є аналіз етапів становлення організаційно-функціональної структури державного управління гуманітарною сферою в Україні.

Виклад основного матеріалу. Система державного управління, як і будь-яке інше соціальне утворення, складається з функціонально об'єднаних елементів (підсистем) зі специфічними властивостями, які визначають їх місце в структурі цієї системи.

Організаційна структура державного управління – це компонент системи державного управління, зумовлений її суспільно-політичною природою, соціально-функціональною роллю, цілями і змістом, який об'єднує певну сукупність державних організацій, їх персонал, матеріальні та інформаційні ресурси, що виділяються і витрачаються суспільством на формування та реалізацію державно-управлінських впливів і підтримання життєздатності самого суб'єкта управління (Енциклопедія, т. 1, с. 380).

У процесі розгляду гуманітарного розвитку йдеться про сферу, до якої належать галузі суспільства, що безпосередньо стосуються духовного і соціального життя особи й людських спільнот (освіта, виховання, наука, культура, релігія, свободи, права і обов'язки людини, інформаційний простір, охорона здоров'я, соціальне забезпечення, праця, безпека життєдіяльності, фізкультура, спорт, дозвілля, туризм та ін.).

У вузькому розумінні термін «гуманітарна сфера» стосується лише духовного життя суспільства, насамперед такої складової духовного життя, як духовна культура. А це, у свою чергу, складний і багатогранний комплекс, що включає всі рівні і форми суспільної свідомості, систему освіти і виховання, систему закладів культури, всі форми і типи літератури, мистецтва, філософії, релігії, науки і моралі (Енциклопедія, т. 4, с. 103).

За роки незалежності гуманітарна сфера держави розвивалася вкрай непослідовно, доволі хаотично і без визначених концептуальних засад. Але все ж ця сфера мала певну організаційно-функціональну структуру державного управління, яка зазнавала досить частих змін, аналіз яких, на нашу думку, доцільно провести в 4 етапи.

1-й етап. 1991–2004 рр. – у цей період відбувся перехід від авторитарної політичної системи (наслідками якої є невисокий рівень політичної культури значної частини населення, його політична незрілість) до формування нового політичного мислення, нової політичної культури, політичної свідомості, в напрямі активізації її регулюючої ролі, спрямованої на розбудову України як високорозвиненої, соціальної за своєю суттю демократичної правової держави, її інтегрування у світовий суспільний простір (Державне управління, 2012, с. 69).

Саме до цього періоду належить прийняття Конституції України – основи нормативної бази управління гуманітарною сферою, та створення вперше в незалежній Україні організаційно-функціональної структури такого управління.

У галузі освіти і науки були створені Міністерство освіти України та Міністерство України у справах науки і технологій, Вища атестаційна комісія, Державний комітет України з питань науки і технологій, Міжгалузева республіканська акредитаційна комісія (на сьогодні – Акредитаційна комісія) та Урядовий комітет соціального науково-технічного та гуманітарного розвитку.

У березні 1999 р. було утворено Державний комітет України з питань науки та інтелектуальної власності на базі Міністерства України у справах науки і технологій, Державного патентного відомства України і Державного агентства України з авторських та суміжних прав. Але вже в грудні 1999 р. функції цього комітету та Міністерства освіти України були передані до новоствореного Міністерства освіти і науки України.

Таким чином, у процесі оптимізації галузь науки залишилася без окремого профільного вищого органу виконавчої влади і, як наслідок, за Законом України «Про державний бюджет України на 2000 рік» лише 6,7 % бюджету Міністерства освіти і науки України було передбачено на її фінансування, тоді як бюджет України на 1999 р. передбачав майже однакові видатки на утримання Міністерства освіти України та Міністерства України у справах науки і технологій.

У галузі культури було створено Міністерство культури та Національну комісію з питань повернення в Україну культурних цінностей, а у вересні 1995 р. функції цих двох органів було покладено на новостворене Міністерство культури і мистецтв України.

Державну політику в галузі міжконфесійних відносин представляли: Рада у справах релігій при Кабінеті Міністрів України, Міністерство України у справах національностей, міграції та культів, згодом – Державний комітет України у справах релігій, а з кінця 2000 р., після ребрендингу Держкомрелігій, за ним збереглися основні завдання та статус центрального органу виконавчої влади, але через сферу управління Міністерства юстиції України.

Для реалізації державної етнонаціональної політики був створений Комітет у справах національностей при Кабінеті Міністрів України. На базі Комітету у 1993 р. було утворено Міністерство України у справах національностей та міграції, яке в липні 1994 р. було реорганізоване в Міністерство у справах національностей, міграції та культів, а з грудня 1995 р. йому було повернуто попередню назву, виключивши з переліку завдань релігійно-культурні питання.

У липні 1996 р. міністерство трансформували в Державний комітет України у справах національностей та міграції, а у квітні 2000 р. функцію вирішення питань, що належали до його компетенції, поклали на Державний департамент у справах національностей та міграції у складі Міністерства юстиції.

Управління інформаційною галуззю представляли: Українське інформаційне агентство при Кабінеті Міністрів УРСР (пізніше – Укрінформ), Головне управління з охорони державних таємниць у пресі та Міністерство культури України з питань проведення загальнодержавної політики у книговидаванні, реєстрації засобів друкованої інформації, контролю за виконанням державного замовлення на підручники, інші окремі видання, а також управління кіновиробництвом і кінопрокатом. З травня 1993 р. ці функції перейшли до Державного комітету України у справах видавництва, поліграфії та книгорозповсюдження, а з листопада 1994 р. – до Міністерства України у справах преси та інформації.

У липні 1996 р. на базі Міністерства України у справах преси та інформації й Українського національного інформаційного агентства при Кабінеті Міністрів було утворено Міністерство інформації України.

Для забезпечення впливу держави на телебачення та радіомовлення було створено Національну раду з питань телебачення і радіомовлення та Державний комітет телебачення і радіомовлення. На останній покладалися організація виконання актів законодавства у сфері телебачення й радіомовлення та відповідних рішень Національної ради з питань телебачення і радіомовлення, а також здійснення керівництва державним телебаченням і радіомовленням та координація діяльності підприємств, установ та організацій, що входять до сфери його управління.

13 березня 1999 р. Міністерство інформації України було ліквідоване, а його повноваження передані створеному Державному комітету інформаційної політики. Але вже з кінця 1999 р. функції цього комітету та Державного комітету телебачення і радіомовлення були передані новоствореному Державному комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України (з 2003 р. – Державний комітет телебачення і радіомовлення). Він виконував функції своїх попередників, за винятком тієї самої «організації виконання актів законодавства у сфері телебачення і радіомовлення та відповідних рішень Національної ради з питань телебачення і радіомовлення та несення відповідальності за розвиток державного телебачення і радіомовлення».

2-й етап охоплює 2005–2009 рр. Доречно зазначити, що наприкінці попереднього етапу відбулися протестні акції громадян під гаслом «Україна без Кучми», основною вимогою яких була «зміна соціальних, економічних та політичних відносин в Україні». Масові порушення виборчого

законодавства під час президентських виборів 2004 р. призвели до «помаранчевої революції», результатом якої став прихід на керівні посади держави команди, опозиційної до колишньої влади.

Під час передвиборчої кампанії та на початку каденції Президента В. Ющенко визначилося спрямування розвитку гуманітарної політики в бік сучасної європейської ціннісної системи. Але внаслідок постійного протистояння між коаліцією та опозицією у Верховній Раді, а також між урядом й Президентом України розвиток гуманітарної сфери не зазнав системних змін. Не відбулися значні трансформації в цей період в структурі державного управління гуманітарною сферою, хоча певна оптимізація органів державної влади в цій сфері була здійснена.

Відбулося об'єднання Міністерства культури і мистецтв України та Державної туристичної адміністрації України й створення на їх базі Міністерства культури і туризму України. Важливим кроком для розвитку національної ідентичності стала організація Українського інституту національної пам'яті як спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у сфері відновлення та збереження національної пам'яті Українського народу.

У квітні 2005 р. Державний комітет України у справах релігій було ліквідовано, а його функції покладені на Державний департамент у справах релігій Міністерства юстиції України.

З листопада 2006 р. функції управління з питань релігій і міжрелігійних стосунків об'єднали та поклали на Державний комітет України у справах національностей та релігій у складі Міністерства юстиції України.

В інформаційній галузі нові зміни відбулися наприкінці 2005 р., коли питання мовної політики від Держтелерадіо перейшли до Міністерства культури України, а функція реєстрації друкованих ЗМІ, крім друкованих видань еротичного характеру, була передана до Міністерства юстиції України.

Ще один «сюрприз» принесли зміни до Конституції України, що набрали чинності з 1 січня 2006 р. Вони змінили не лише порядок призначення керівника Державного комітету телебачення і радіомовлення, а й назву органу влади. Замість назви «Державний комітет телебачення і радіомовлення» в новій редакції Конституції вказується на інший орган влади – «Державний комітет телебачення та радіомовлення». Маленька мовна правка має важливе юридичне значення. Тепер є всі підстави стверджувати, що чинний орган влади – Державний комітет телебачення і радіомовлення – знову не відповідає назві, яка передбачена Конституцією України, а призначення голови комітету, як наслідок, не відповідало встановленій Конституцією України процедурі. Так, голову державного комітету, не передбаченого Конституцією України, мав призначати Кабінет Міністрів України, а не Верховна Рада України за поданням Кабінету Міністрів.

3-й етап. 2010–2013 рр. характеризувалися поверненням до проросійського вектору у внутрішній та зовнішній політиці; відмовою від зближення з НАТО; призупиненням процесів євроінтеграції та відновлення національних цінностей; зміцненням позицій православної церкви московського патріархату на території України; нівелюванням статусу української мови як єдиної державної тощо.

У галузі освіти і науки у квітні 2010 р. було утворено Державний комітет України з питань науково-технічного та інноваційного розвитку як центральний орган виконавчої влади у сфері наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності, але вже в липні того ж року відбулось об'єднання цього комітету та Державного комітету інформатизації і створення на їх базі Державного комітету України з питань науки, інновацій та інформатизації.

У тому ж 2010 р. відбулася реорганізація Міністерства освіти і науки України та Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту в Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України. У лютому 2013 р. повноваження міністерства знову були розподілені між новоствореними Міністерством освіти і науки України та Міністерством молоді та спорту України.

У грудні 2010 р. знову постало Міністерство культури України та Державне агентство України з питань кіно на базі Міністерства культури і туризму України. На це міністерство поклалися також функції з реалізації державної політики у сферах міжнаціональних відносин, захисту прав національних меншин України та релігії.

Доречно зазначити, що у зведених результатах функціонального аналізу Міністерства культури України, проведеного у 2017 р., зазначається, що воно не повинно вирішувати питання релігії, оскільки існує ризик конфлікту з творчим самовираженням митців (Гуманітарна політика, 2002).

Статус Українського інституту національної пам'яті було змінено на науково-дослідну бюджетну установу при Кабінеті Міністрів України.

4-й етап. 2014–2019 рр. – цей етап характеризується загостренням почуття патріотизму та консолідацією переважної більшості громадян навколо ідеї єдиної політичної нації у зв'язку з анексією Криму та військовим конфліктом на Сході України, а також поверненням до євроінтеграційного вектору у внутрішній та зовнішній політиці держави.

В аналітичній доповіді Національного інституту стратегічних досліджень до позачергового послання Президента України до Верховної Ради України у 2014 р. про внутрішнє та зовнішнє становище України у сфері національної безпеки здійснення україноцентричної гуманітарної політики проголошувалося державним пріоритетом поряд із відродженням національного сектору безпеки та підвищенням обороноздатності Збройних Сил України.

У цей період у розвитку організаційно-функціональної структури державного управління гуманітарною сферою було започатковано низку позитивних, на наш погляд, змін. Із серпня 2014 р. відновлено роботу Українського інституту національної пам'яті як центрального органу виконавчої влади з реалізації державної політики у сфері відновлення та збереження національної пам'яті.

У січні 2015 р. для виконання завдань із забезпечення інформаційної безпеки було створено Міністерство інформаційної політики України.

У галузі освіти і науки було створено:

– Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, яке покликане взяти на себе певні регуляторні та контрольні функції Міністерства освіти і науки України, а також замінити Вищу атестаційну комісію та Акредитаційну комісію України;

– Національну раду України з питань розвитку науки і технологій як постійно діючий консультативно-дорадчий орган при Кабінетові Міністрів України з метою забезпечення ефективної взаємодії представників наукової громадськості, органів виконавчої влади та реального сектору економіки у формуванні та реалізації єдиної державної політики у сфері наукової і науково-технічної діяльності;

– Національний фонд досліджень України, для фінансування наукової і науково-технічної діяльності, але питання незалежності Фонду як розпорядника наукових коштів залишилося відкритим у зв'язку з тим, що в Державному бюджеті України на 2019 р. були закладені кошти на забезпечення діяльності Національного фонду досліджень та Державного фонду фундаментальних досліджень за кодом програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету Міністерства освіти і науки України.

На сьогодні гуманітарна сфера України потребує подальшого реформування для приведення її розвитку у відповідність із сучасними викликами шляхом забезпечення законодавчого врегулювання питань статусу центральних органів виконавчої влади в гуманітарній сфері, спрощення системи державного управління, ліквідації її неефективних ланок, поглиблення прямого діалогу між державою та суспільством, впорядкування та підвищення рівня заробітної плати державних службовців.

Висновки. Гуманітарна сфера з моменту проголошення незалежності України не займала першочергових позицій у переліку сфер, що потребують особливої уваги з боку керівництва держави. Тому стан, у якому перебувало фінансування, управління та нормативно-правова база галузей цієї сфери, не можна назвати задовільним.

Серед основних недоліків системи варто виокремити:

– у процесі оптимізації структури надзвичайно важливі, на наш погляд, для стабілізації суспільної ситуації в Україні галузі міжетнічних та міжконфесійних стосунків втратили окремий центральний орган виконавчої влади. Нагадаємо, що згідно з Положенням про Мі-

ністерство України у справах національностей, міграції та культур перелік завдань, що ставилися перед Міністерством, складався з 34 пунктів. Вони повністю охоплювали співпрацю з представниками релігійних організацій, національних меншин, з біженцями та українцями, які проживають за межами України. Після передачі повноважень Міністерству культури України питання міжконфесійних та міжетнічних стосунків займають менше від 10 % покладених на нього завдань, а отже, цей сектор суспільних відносин відійшов на другий план;

– галузь науки також залишилася представленою лише структурним підрозділом центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки – Міністерства освіти і науки України, відповідно втративши можливість формування власного бюджету. Фінансування науки міністерством відбувається на рівні, далекому від оптимального, наслідком чого є значна трудова міграція науковців до інших країн та занепад наукової діяльності, що потребує технологічного обладнання та ресурсу.

На сьогодні фінансування Національного фонду досліджень України є вкрай недостатнім: у 2019 р., з визначених Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність» 1,7 % ВВП отримано лише 0,27 % ВВП, що є суттєвою перешкодою в діяльності Національної ради України з питань розвитку науки і технологій;

– надзвичайно складним є процес запуску Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, яке було створено у 2015 р., а фактично почало працювати з березня 2019 р. Процес підбору експертів з акредитації та формування галузевих експертних структур ще не завершений. На прес-конференції з нагоди 100 днів роботи агентства экс-міністр освіти і науки України Л. Гриневич оголосила, що перші пілотні акредитації освітніх програм мають бути вже в жовтні;

– аналіз Положень про Державний комітет телебачення і радіомовлення та Міністерства інформаційної політики засвідчує наявність дублювання функцій у частині формування інформаційної політики, виконання завдань із забезпечення інформаційної безпеки, проведення моніторингу результатів діяльності засобів масової інформації тощо.

Є підстави сподіватися, що створення у вересні 2019 р. єдиного інтегрального центрального органу виконавчої влади у гуманітарній сфері шляхом об'єднання Міністерств культури, інформаційної політики, молоді і спорту дасть змогу не лише усунути зазначені та інші недоліки, а й стане першим кроком на шляху побудови цілісної організаційно-функціональної структури державного управління гуманітарним розвитком в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- В новом Кабмине может появиться одно большое объединенное министерство по гуманитарной политике. *Интернет ресурс інформаційного агентства «Інтерфакс-Україна»*. 2019. URL: <https://interfax.com.ua/news/political/604283.html>
- Гуманітарна політика в Україні: навч. посіб. / кол. авт.: В. Скуратівський, В. Трощинський, С. Чукут. Київ: Вид-во УАДУ; Міленіум, 2002. 262 с.
- Державне управління: підручник: у 2 т. / редкол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) та ін. Київ; Дніпропетровськ: Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, 2012. 564 с.
- Енциклопедія державного управління: у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; наук.-ред. колегія: Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. Київ: НАДУ, 2011.
- Зеленський виступає за підготовку закону про права нацменшин. *Интернет ресурс інформаційного агентства «Інтерфакс-Україна»*. 2019. URL: <https://ua.interfax.com.ua/news/political/610450.html>
- Керн Ф., Воробей В. Результати функціонального аналізу Міністерства культури України. 2017. URL: <http://195.78.68.75/msc/document/245250792/prezentacia.ppt>
- Команда президента планує ліквідувати Мінінформполітики та об'єднати Нацраду з Держком-телерадіо. *Интернет ресурс «Детектор Медіа»*. 2019. URL: <https://detector.media/infospace/article/168986/2019-07-15-komanda-prezidenta-planue-likviduvati-mininformpolitiki-ta-obednati-natsradu-z-derzhkomteleradio-poturaev-dopovнено>

REFERENCES

- V novom Kabmine mozhet pojavit'sja odno bol'shoe obedinennoe ministerstvo po gumanitarnoj politike (2019). [One large joint ministry for humanitarian policy may appear in the new Cabinet]. *Ukraine news agency «Interfax-Ukraine»*. Retrieved from: <https://interfax.com.ua/news/political/604283.html> (accessed 7 September 2019).
- Skurativskiy, V., Troshchynskiy, V., Chukut, S. (2002). Humanitarna polityka v Ukrayini [Humanitarian Policy in Ukraine]. National Academy for Public Administration under the President of Ukraine; Millennium Publishing House. Kyiv [in Ukrainian].
- Kovbasyuk, Y., Vashchenko, K., Surmin, Y. (Eds.) et al. (2012). Derzhavne upravlinnya [Governance]. National Academy for Public Administration under the President of Ukraine. Kyiv [in Ukrainian].
- Kovbasyuk, Y. (Ed.) et al. (2011). Entsyklopediia derzhavnoho upravlinnia [Encyclopedia of Public Administration]. National Academy for Public Administration under the President of Ukraine, Kyiv [in Ukrainian].
- Zelenskyi vystupaie za pidhotovku zakonu pro prava natsmenshyn (2019). [Zelensky supports the drafting of the law on the rights of national minorities]. *Ukraine news agency «Interfax-Ukraine»*. Retrieved from: <https://ua.interfax.com.ua/news/political/610450.html> (accessed 5 June 2019).
- Kern, F., Vorobey, V. (2017). Rezultaty funktsionalnoho analizu Ministerstva kultury Ukrainy [Results of the functional analysis of the Ministry of Culture of Ukraine]. Retrieved from: <http://195.78.68.75/mcu/document/245250792/prezentacia.ppt> (accessed 4 August 2019).
- Komanda prezydenta planue likviduvaty Mininformpolityky ta obiednaty Natsradu z Derzhkomteleradio (2019). [President's team plans to liquidate Ministry of Information Policy and unite National Council with State TV and Radio]. *Public organization «Detector Media»*. Retrieved from: <https://detector.media/infospace/article/168986/2019-07-15-komanda-prezydenta-planue-likviduvati-mininformpolitiki-ta-obednati-natsradu-z-derzhkomteleradio-poturaev-dopovнено/> (accessed 6 September 2019).

SUMMARY

Introduction. Since independence, the structure of bodies for public administration of the humanitarian sphere in Ukraine has been changing continuously. The analysis of these changes would allow adjusting the approaches to forming a vertical organizational and functional structure ensuring a faster responding to humanitarian development challenges faced by the state.

The study objective is an analysis of development stages of the organizational and functional structure of public administration of the humanitarian sphere in Ukraine.

Results. Changes in the structure of public administration of the humanitarian sphere in Ukraine should be considered in terms of 4 stages directly dependent on the direction of foreign and domestic policy, namely:

1991–2004 – the period of transition from authoritarian political system to formation of a new political thinking, new political culture, political consciousness towards the revitalization of its regulatory role aimed at developing Ukraine as a mature, inherently social democratic state, as well as its integration into the global public space;

2005–2009 – the focus of humanitarian policy development towards modern European value system;

2010–2013 – return to the pro-Russian vector in domestic and foreign policy;

2014–2019 – accentuation of patriotic feelings and consolidation of the vast majority of citizens around the idea of a single political nation due to the annexation of the Crimea and military conflict in eastern Ukraine, as well as a return to the European integration vector in domestic and foreign policy of the state.

Conclusion.

The main weaknesses of the system are as follows:

– in the course of the structure optimization, interethnic and interfaith relations, which, in our view, are extremely important to stabilize the social situation in Ukraine, have lost a single central executive authority;

– science also remained represented only by a business unit of the central executive authority for science and education, i.e. the Ministry of Education and Science of Ukraine, thus having lost the possibility of forming its own budget. The Ministry is funding science at the level far from optimal and, consequently, we observe a significant labor migration of scientists abroad and a decline of scientific work requiring the process equipment and resources;

– the process of launch of the National Agency for Quality Assurance in Higher Education, which was established in 2015, and actually started work in March 2019, is extremely complicated. The process of selecting experts in accreditation and formation of industry expert bodies has not been completed yet;

– the analysis of Regulations on the State Committee for Television and Radio Broadcasting and the Ministry of Information Policy shows that there is a duplication of functions in terms of the information policy, performance of information security tasks, monitoring of the media operation etc.